

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Antonína Koukala ve věci **žalobce Č. h. b., a. s.** zastoupeného JUDr. Jaroslavem Hrouzkem, CSc., advokátem, se sídlem Štěpánská 20, Praha 1, proti **žalované České správě sociálního zabezpečení, se sídlem Křížová 25, Praha 5**, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 22. 10. 2002, č. j. 332-6003-1477-16. 9. 2002/Ře, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 28 Ca 777/2002, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 29. května 2003, č. j. 28 Ca 777/2002 – 49,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalované ze dne 22.10.2002, č. j. 332-6003-1477-16.9.2002/Ře bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzen platební výměr Pražské správy sociálního zabezpečení, kterým byl žalobci předepsán k úhradě nedoplatek na pojistném a penále v celkové výši 284 458 Kč. Žalovaná dospěla k závěru, že členství v představenstvu akciové společnosti přímo souvisí s výkonem funkce vedoucího pracovníka, a proto je zřejmé, že i odměny jim byly vyplaceny v souvislosti s výkonem jejich zaměstnání a měly být tedy zahrnuty do vyměřovacího základu.

Žalobce se domáhal zrušení rozhodnutí žalované s tím, že ve správním řízení nebyl dostatečně zjištěn skutkový stav, rozhodnutí správních orgánů nemají náležitosti podle ustanovení § 46 správního řádu. Žalobce uvedl, že vztah člena orgánu k bance je vztahem obchodněprávním a proto se řídí obchodním zákoníkem, žalobce měl uzavřeny manažerské

smlouvy dle ustanovení § 27 odst. 4 zákoníku práce a smlouvy, dle nichž se odměna řídí ustanovením § 566 obchodního zákoníku, neboť jde o odměnu za činnost dle ustanovení § 191 obchodního zákoníku. Členem statutárního orgánu žalobce se může stát i fyzická osoba, která není vedoucím zaměstnancem banky, pokud člen orgánu banky vykonává činnost, jejíž základ není upraven pracovněprávními předpisy a přijímá-li za tuto činnost odměnu, nejedná se o příjem zaměstnance.

Rozsudkem, napadeným kasační stížností, soud žalobu zamítl a v odůvodnění tohoto rozsudku uvedl zejména, že rozhodující pro posouzení předmětu sporu je skutečnost, že manažerské smlouvy, uzavřené s členy představenstva žalobce na pracovní zařazení generálního ředitele a jeho náměstků jsou nepochybně smlouvami sjednanými podle pracovněprávních předpisů, neboť v záhlaví těchto smluv je odkaz na právní úpravu ustanovení § 244 odst. 1 zákoníku práce a rovněž Stanovy žalobce účinné od 30. 11. 2001 jednoznačně v článku 22 odst. 2 uvádějí, že funkce generálního ředitele a náměstků jsou vykonávány členy představenstva. Ustanovení § 5 odst. 1 zákona o pojistném jednoznačně stanoví, že vyměřovací základ tvoří veškeré příjmy zaměstnance zúčtované mu v souvislosti s výkonem zaměstnání. Jestliže generální ředitel žalobce a jeho náměstci byli v rozhodném období zaměstnanci žalobce (což nebylo před správním orgánem ani před soudem zpochybněno ani popřeno), bez ohledu na to, na základě jakého právního úkonu jim pracovněprávní vztah vznikl, a jestliže byly těmto osobám v rozhodném období vyplaceny vedle mzdy i odměny podle Smlouvy o podmínkách výkonu funkce, jsou tyto vyplacené odměny příjmem zúčtovaným zaměstnancům v souvislosti s výkonem zaměstnání. Z uvedených důvodů soud rozhodl, že právní závěr žalovaného správního orgánu o nutnosti zahrnout odměny těchto osob do vyměřovacího základu, je správný.

K námitce žalobce, že nebyl žalovaným spolehlivě zjištěn skutečný stav věci ve shodě s ustanovením § 3 odst. 4 správního řádu, uvedl soud, že námitka není podložena konkrétním tvrzením, proto ji soud mohl přezkoumat jen v obecné rovině a protože žalobce sám k výzvě soudu uvedl, že považuje věc za skutkově zřejmou a objasněnou, soud dospěl k závěru, že tato námitka žalobce není opodstatněná.

Soud uvedl dále, že nedovodil v rámci své přezkumné činnosti vadu napadeného rozhodnutí žalovaného, napadené rozhodnutí obsahuje náležitosti dle ustanovení § 47 správního řádu, netrpí vadou, spočívající v nedostatku správního uvážení ve smyslu ustanovení § 32 odst. 3 správního řádu ani nedostatky ve způsobu hodnocení důkazů podle ustanovení § 34 odst. 5 správního řádu. Závěr žalovaného, že není rozhodná skutečnost, že na výkon funkce člena představenstva mají zaměstnanci uzavřenu smlouvu o podmínkách výkonu člena představenstva sice považoval za kusý, avšak logický vzhledem k závěrům a hodnocením v předchozích částech odůvodnění napadeného rozhodnutí. Takový nedostatek neměl však vliv na věcnou správnost napadeného rozhodnutí.

Ze všech uvedených důvodů soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná a proto ji podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

Proti tomuto rozsudku Městského soudu v Praze podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost. Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas. Rozsudek byl stěžovateli doručen 2. 6. 2003, kasační stížnost byla podána dne 12. 6. 2003 a byla podána včas. Jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Stěžovatel je zastoupen advokátem.

Jako důvody kasační stížnosti stěžovatel uplatňuje důvody podle ustanovení § 106 (správně § 103) odst. 1 písmeno a) a písm. d) s. ř. s. Stěžovatel tvrdí, že napadený rozsudek trpí nezákonností spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem a nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti pro nedostatek důvodů.

Vztah mezi společností a statutárním orgánem (osobou) se řídí obchodním zákoníkem, ustanoveními o mandátní smlouvě. Je nutno odlišit, jaký druh práce se vykonává v rámci vztahu pracovněprávního a jaký je obsah výkonu funkce člena statutárního orgánu. Je sice skutečností, že Stanovy stěžovatele upravují ve shodě s ustanovením § 8 odst. 2 zákona o bankách, kdo se může stát členem statutárního orgánu banky, je rovněž konstatováno, že funkce generálního ředitele a jeho náměstků jsou vykonávány členy představenstva, avšak z uvedeného nelze dovodit, že se jedná o výhradní pracovněprávní vztah. Dle názoru stěžovatele tuto námitku soud ponechal bez povšimnutí. Stěžovatel upozornil, že sice manažerské smlouvy byly uzavřeny s osobami dle ust. § 27 odst. 4 a 5 zákoníku práce, avšak nejedná se o pracovní smlouvy. Stěžovatel zpochybnil takový závěr soudu, neboť kdyby nebyly manažerské smlouvy uzavřeny (nejedná se o obligatorní smlouvy), pak by nebylo zřejmé, o jaké jiné skutečnosti soud svůj závěr opírá. Činnosti zajišťované a vykonávané členy představenstva pro stěžovatele vyplývají z ustanovení § 191 a násl. obchodního zákoníku, na základě Smlouvy o podmínkách výkonu funkce těmito osobám vyplácí stěžovatel odměnu dle ust. § 566 odst. 1 obchodního zákoníku. Členem statutárního orgánu banky se může stát i fyzická osoba, která není rovněž vedoucím zaměstnancem ve shodě s ust. § 4 odst. 3 písm. d) zákona o bankách.

Stěžovatel namítá, že žalovaný zahrnul odměnu členů představenstva žalobce do vyměřovacího základu v rozporu s ustanovením § 5 odst. 1 zákona č. 589/1992 Sb., neboť tato norma předpokládá jako jednu z podmínek jejího uplatnění, že jde o zaměstnání, které zakládá účast na nemocenském pojištění. Takovou skutečnost nelze dovodit z ustanovení § 2 odst. 1 a 2 zákona č. 54/1956 Sb. o nemocenském pojištění zaměstnanců, tato námitka zůstala soudem bez povšimnutí.

Stěžovatel rovněž zopakoval, že žalovaný nezjistil spolehlivě stav věci, obsah rozhodnutí nesplňuje náležitosti správního rozhodnutí ve smyslu ustanovení § 46 a násl. správního řádu.

K tvrzené nepřezkoumatelnosti dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. namítá stěžovatel, že rozsudek neobsahuje řádné poučení o opravných prostředcích, není řádně odůvodněn, když se soud nevypořádal se všemi žalobními námitkami, rozsudek odkazuje na neexistující právní předpis – zákon č. 150/2022 Sb. Ze všech uvedených důvodů stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Městského soudu v Praze zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadený rozsudek soudu v souladu s ustanovením § 109 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil včas ve své kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Rozhodování soudu o kasační stížnosti je ovládáno principem kasace, soud tedy provádí jen důkazy nezbytné k tomu, aby mohl rozhodnout, v rámci své přezkumné činnosti sleduje, jak soud, který ve věci rozhodoval, zhodnotil důkazy, jak se vypořádal s tvrzením žalobce a důkazy navrženými či předloženými, zda okruh skutečností, které v řízení měly být zjišťovány, byl zjištěn v postačujícím rozsahu, zda se tak stalo s použitím zákonných důkazních prostředků a způsobem, který neodporuje procesnímu předpisu a zda skutkový stav, který byl zjištěn, má oporu v provedených důkazech, a to v rozsahu námitek.

K namítaným vadám řízení před soudem, spočívajícím v údajné nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti či nedostatku odůvodnění rozsudku, Nejvyšší správní soud uvádí, že takové pochybení, či vady, neshledal. Z odůvodnění rozsudku napadeného kasační stížností je zřejmé, z jakých důvodů Městský soud v Praze žalobu zamítl, jak zhodnotil důkazy, jak se vypořádal s tvrzením stěžovatele a důkazy navrženými či předloženými, rovněž tak i skutečnosti, které v řízení měly být zjišťovány, byly zjištěny a skutkový stav, který byl zjištěn, má oporu v provedených důkazech..

Úspěšná nemůže být ani námitka stěžovatele, že napadený rozsudek vykazuje zásadní vadu, když neobsahuje řádné poučení o opravném prostředku, když městský soud neuvedl, zřejmě chybou v psaní, v poučení svého rozsudku, že oním opravným prostředkem, jež lze podat ve lhůtě do dvou týdnů po doručení tohoto rozhodnutí dle ustanovení § 102 a násl. s. ř. s. je kasační stížnost. Jak je z celého řízení o mimořádném opravném prostředku zřejmé, stěžovatel jej uplatnil včas, nebyl tedy nikterak zkrácen na svých právech obrany proti rozsudku městského soudu. Rovněž tak je zřejmou chybou v psaní odkaz v odůvodnění rozsudku na zákon č. 150/2002 Sb., neboť je zcela zřejmé, že se jedná o zákon č. 150/2002 Sb. správní řád správní, jež je opakovaně v rozsudku uváděn.

Stěžovatel uvádí dále jako důvod kasační stížnosti § 103 odst. 1 písm.a) s.ř.s., podle tohoto ustanovení lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti, jež spadá do nesprávného posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.

Za onu spornou, či nesprávně posouzenou právní otázku soudem v předcházejícím řízení je dle názoru stěžovatele, právní posouzení postavení členů představenstva akciové společnosti a povahy peněžních plnění přijatých od stěžovatele za výkon jejich funkce a určení rozsahu vyměřovacího základu pro výpočet a odvod pojistného žalobcem. Takový rozsah stížných bodů je zřejmý z kasační stížnosti, takovým způsobem stěžovatel rovněž specifikoval a upřesnil důvody žaloby ve svém podání učiněném k výzvě Městského soudu v Praze dne 14. 2. 2003.

Podle ustanovení § 5 odst. 1 písm. a) zákona č. 589/1992 Sb. o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti (dále jen „zákon o pojistném“) je vyměřovacím základem zaměstnance úhrn příjmů zúčtovaných mu organizací nebo malou organizací v souvislosti s výkonem zaměstnání, které zakládá účast na nemocenském pojištění, s výjimkou nezapočitatelných příjmů, jimiž jsou: náhrady výdajů, popřípadě jejich části, které nepodléhají dani z příjmu fyzických osob, náhrady škody, odměny vyplacené podle zákona o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích a hodnota (finanční ocenění) poskytnutých nepeněžních plnění, která nepodléhají dani z příjmu fyzických osob.

Výčet nezapočitatelných příjmů je úplný. Zaměstnavatel nemůže výčet nezapočitatelných příjmů nad rámec daný tímto ustanovením nikterak rozšiřovat. Pojistné je však povinen platit (za sebe i za své zaměstnance) ze všech ostatních příjmů (kromě nezapočitatelných), u nichž je splněna uvozovací podmínka, totiž že jsou zúčtovány zaměstnanci v souvislosti s výkonem zaměstnání, které zakládá účast na nemocenském pojištění.

V souzeném případě byly osoby (generální ředitel a jeho náměstci) současně členy představenstva akciové společnosti. Ze správního spisu bylo soudem zjištěno a rovněž v napadeném rozsudku uvedeno, že tyto osoby funkci generálního ředitele i náměstků dle manažerské smlouvy uzavřené dle ustanovení § 244 odst. 1 zákoníku práce jsou smlouvami pracovněprávními, ve stanovách akciové společnosti (žalobce) je stanoveno, že členové představenstva jsou voleni a odvoláváni valnou hromadou a že členem představenstva je vždy generální ředitel a jeho náměstci .

Z toho vyplývá, že generální ředitel i jeho náměstci jsou členy představenstva z titulu funkce generálního ředitele, či jeho náměstka, kterou vykonávají na základě pracovního poměru, z něhož jsou účastní nemocenského pojištění. Proto i jejich odměna, kterou dostávají za činnost člena představenstva, je příjmem zúčtovaným jim v souvislosti s výkonem zaměstnání, z něhož jsou nemocensky pojištěni, takže se podle ustanovení § 5 odst. 1 písm. a) zákona č. 589/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, musí zahrnovat do vyměřovacího základu pro stanovení pojistného na sociální zabezpečení. V takových případech není rozhodující, že členství generálního ředitele či jeho náměstků v představenstvu není stanoveno přímo v jejich pracovní smlouvě, nýbrž je stanoveno ve stanovách společnosti. Pro danou skutečnost je významné a rozhodující, že se jedná tzv. o "povinné" členství, tedy, že funkce generálního ředitele a jeho náměstků je spojena s jejich členstvím v představenstvu akciové společnosti. Z uvedených důvodů je tedy nutno odmítnout tvrzení žalobce, že i když byly manažerské smlouvy sjednány podle zákoníku práce, pracovně-právní vztah nezakládaly.

Pokud by však za člena statutárního orgánu zaměstnavatele (stěžovatele) byl zvolen jeho zaměstnanec, aniž by byl povinen být členem tohoto orgánu z důvodu, že je zaměstnancem ve výkonné funkci (ředitelem, náměstkem, atd.), pojistné se z jeho odměn člena statutárního orgánu platit nebude, neboť nebude zahrnuto do vyměřovacího základu.

K námitce stěžovatele, že odměny uvedeným osobám, jejichž vyplácení bylo sjednáno smlouvou o podmínkách výkonu člena představenstva byly vypláceny dle ustanovení § 566 obchodního zákoníku, Nejvyšší správní soud poznamenává, že není rozhodné, z jakého titulu byly tyto odměny vypláceny, neboť se v každém případě jednalo o příjem těchto osob ze závislé činnosti, jak je zřejmé z ustanovení § 6 odst. 1 písm. c) zákona č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů, podle něhož příjmy ze závislé činnosti jsou mj. odměny členů statutárních orgánů a dalších orgánů právnických osob a jsou součástí vyměřovacího základu.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s.ř.s.).

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s.

Protože stěžovatel nebyl ve sporu úspěšný a žalované nenáleží náhrada nákladů řízení ze zákona, rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21.dubna 2004

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu